

Хвороба Альцгеймера

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ ВІД ШВЕДСЬКОГО ЦЕНТРУ ДЕМЕНЦІЇ

Alzheimers sjukdom • faktablad på ukrainska

Найпоширеніший тип деменції

Хвороба Альцгеймера спричинена пошкодженням мозку, що ускладнює мислення, планування та спілкування. Хвороба Альцгеймера є найпоширенішим типом деменції, яку також називають когнітивним розладом, і на неї припадає близько двох третин усіх випадків.

Ризик зростає з віком

Близько 100 000 людей у Швеції страждають від хвороби Альцгеймера. Захворювання рідко зустрічається у людей до 65 років, після чого ризик розвитку захворювання зростає з віком. За оцінками, у 20 відсотків людей віком понад 80 років розвивається хвороба Альцгеймера.

Що відбувається в мозку?

При хворобі Альцгеймера білок під назвою *бета-амілоїд* починає злипатися та накопичуватися між клітинами мозку. У середині клітин мозку утворюються невеликі клубки білка, які називаються *фібрилами*, і перешкоджають транспортуванню важливих поживних речовин. Ці патологічні зміни поступово поширюються та завдають шкоди все більшій частині мозку. Перебіг захворювання часто триває протягом багатьох років.

Хвороба розвивається повільно

Хворобу Альцгеймера важко виявити, оскільки перші симптоми з'являються поступово. Ранні ознаки зазвичай включають забудькуватість і дезорієнтацію, навіть у знайомому середовищі. Стає важче навчатися новому. Речі, які раніше були нескладними, стає складно планувати та виконувати. Також з цією хворобою часто пов'язують тривогу та депресію.

Ранні ознаки хвороби Альцгеймера

- важче вивчати нове
- забувається те, що нещодавно сталося
- проблеми з підбором слів

Симптоми стають сильнішими, а їх кількість збільшується

Хвороба Альцгеймера може тривати багато років. Поступово погіршується все більше функцій, таких як мова, сприйняття часу та здатність оцінювати ситуації. Також стає важче спілкуватися. Зрештою стає необхідною допомога в одяганні, гігієні та особистому догляді. Згодом також стає потрібна допомога та підтримка з боку громадських медичних і соціальних служб.

Рання діагностика

Важливо рано діагностувати хворобу. Тому зверніться до лікаря, якщо у Вас є підозри на хворобу Альцгеймера. Хворобу неможливо підтвердити простим аналізом. Натомість діагноз ґрунтується на низці різних тестів та обстежень, а також на опитуванні родичів.

Лікування та ведення хвороби

Пояснення симптомів полегшує планування найкращого та найбільш змістовного життя. Допоміжні засоби для дому та інші види підтримки можуть полегшити повсякденне життя різними способами. Також важливо спробувати створити мир і спокій навколо людини, оскільки стрес часто посилює симптоми.

Сьогодні існують ліки, які можуть полегшити симптоми, особливо на ранніх стадіях. Однак за останні роки дослідження хвороби Альцгеймера значно просунулися вперед, і зараз розробляються ліки, які можуть уповільнювати перебіг хвороби.

© Svenskt Demenscentrum

Більше інформації та інформаційних бюлетенів українською мовою доступні на вебсайті Svenskt Demenscentrum: www.demenscentrum.se/uk

Svenskt Demenscentrum

Svenskt Demenscentrum, Sveavägen 155, 113 46 Stockholm, (08) 690 5800, info@demenscentrum.se

www.demenscentrum.se

Alzheimers sjukdom

FAKTABLAD FRÅN SVENSKT DEMENSCENTRUM

Den vanligaste demenssjukdomen

Alzheimers sjukdom orsakas av skador i hjärnan som gör det svårare att tänka, planera och kommunicera. Alzheimer är den vanligaste demenssjukdomen – eller kognitiva sjukdomen som man också säger – och står för runt två tredjedelar av samtliga fall.

Risken ökar med åren

I Sveriges beräknas närmare 100 000 personer vara drabbade av alzheimer. Sjukdomen är ovanlig före 65 år, därefter ökar risken att insjukna med stigande ålder. Hos personer som är 80 år eller äldre beräknas 20 procent ha utvecklat alzheimer.

Vad händer i hjärnan?

Vid Alzheimers sjukdom börjar proteinet *beta-amyloid* klumpa ihop sig och lagras mellan hjärnans nervceller. Inuti cellerna bildas *fibriller*, små garnnystan som förhindrar transporten av viktiga näringsämnen. Dessa sjukliga förändringar sprider sig och gradvis skadas en allt större del av hjärnan. Sjukdomsförloppet sträcker sig ofta över många år.

Sjukdomen kommer smygande

Alzheimer kan vara svår att upptäcka eftersom de första symtomen kommer smygande. Tidiga tecken brukar vara glömska och problem med att orientera sig, även i kända miljöer. Det blir svårare att lära sig nytt och saker som tidigare var okomplicerade blir besvärliga att planera och utföra. Även oro och nedstämdhet tillhör ofta sjukdomsbilden.

Tidiga tecken på alzheimer

- svårare att lära sig nya saker
- glömmet bort saker som nyligen hänt
- problem med att hitta ord

Symtomen blir fler och starkare

Alzheimer kan pågå i många år. Gradvis försämras allt fler funktioner, till exempel språk, tidsuppfattning och omdöme. Det blir även svårare att kommunicera. Hjälp med påklädning, hygien och personlig vård blir så småningom nödvändigt. Efterhand behövs även hjälp och stöd från samhällets vård och omsorg.

Tidig diagnos

Det är bra att få en tidig diagnos. Kontakta därför en läkare om du misstänker Alzheimers sjukdom. Sjukdomen går inte att fastställa genom ett enkelt prov. Diagnosen bygger istället på en rad olika tester och undersökningar, liksom intervjuer med anhöriga.

Bemötande och behandling

Att få en förklaring till symtomen ökar möjligheterna att planera för ett så bra och meningsfullt liv som möjligt. Hjälpmedel och annat stöd kan på olika sätt underlätta vardagen. Det är också viktigt att försöka skapa lugn och ro runt personen – stress förstärker ofta symtomen.

I dag finns läkemedel som kan lindra symtomen, främst i ett tidigt skede. Men alzheimerforskningen har gjort stora framsteg på senare år och läkemedel som även kan fördröja sjukdomsförloppet är under utveckling.

2025 • Svenskt Demenscentrum ©

Fler faktablad på olika språk kan skrivas ut från Svenskt Demenscentrums webbplats:
www.demenscentrum.se/Faktablad

Svenskt Demenscentrum

Svenskt Demenscentrum, Sveavägen 155, 113 46 Stockholm, 08 - 690 58 00, info@demenscentrum.se

www.demenscentrum.se